

NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR BURGERZAKEN

Strategisch Kader
2025 - 2026

Strategisch Kader 2025 – 2026

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	De vereniging	5
3.	Missie en Visie	6
	Missie	6
	Visie	6
4.	De scope van de NVVB	8
5.	Strategische uitgangspunten	8
	1. Identiteitsvaststelling en -vastlegging vinden plaats door gemeenten. ...	9
	2. Aanvraag en afgifte van identiteitsmiddelen vindt plaats door gemeenten.	9
	3. Dienstverlening is waar mogelijk digitaal en persoonlijk waar dat noodzakelijk of gewenst is.	9
	4. Gemeentelijke dienstverlening is plaatsonafhankelijk.	9
	5. Processen zijn eenduidig en efficiënt ingericht.	9
	6. Dienstverlening is eenvoudig en goed toegankelijk.	10
	7. Gemeenten bepalen voor de taakuitvoering zelf hoe en met wie zij intergemeentelijk samenwerken.	10
	8. Burgerzakenprofessionals zijn aantoonbaar bekwaam.	10
	9. De Menselijke Maat staat centraal.	10
6.	Hoofdthema's	11
	Persoonsinformatiemanagement	11
	Basisregistratie personen (BRP)	11
	Personen- en familierecht	12
	Identiteitsmanagement	15
	Verkiezingen	19
7.	Producten en diensten	20
	Nieuwe medewerkers Burgerzaken en register	20
	NVVB PublieksAcademie	21
	'Team van de Toekomst'	21
	Werkprocessen Burgerzaken	22

Adviesbureau NVVB 22
NVVB Platform..... 22
Internationale belangenbehartiging 22

1. Inleiding

De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) ondersteunt gemeenten bij hun verantwoordelijkheden op het gebied van Burgerzaken, zodat zij elke inwoner en ondernemer in Nederland een passende dienstverlening kunnen bieden.

Daarbij is de afgelopen jaren de focus op het vakgebied Burgerzaken verscherpt.

Dit was onder meer nodig doordat de digitalisering van dienstverlening en maatschappelijke ontwikkelingen het vakgebied Burgerzaken sterk veranderen. De NVVB speelt daarop in en anticipeert hierop waar mogelijk. Dat vraagt om een helder beeld van de inhoud en grenzen van het vakgebied om onze ondersteuning op dat gebied waar te kunnen maken. Tegelijkertijd blijkt dat de invulling wat betreft dienstverlening in en rond dit vakgebied per gemeente kan verschillen en dat daarmee een zekere flexibiliteit van belang blijft voor de rol van de NVVB.

Dit Strategisch Kader omvat bepaling en beschouwing van het domein Burgerzaken, waarvoor de NVVB de belangen van gemeenten behartigt. Aan de hand van nadere omschrijving en afbakening van het vakgebied, kunnen thema's die de NVVB de komende jaren op de agenda verwacht, beter worden geduid en behandeld.

Het Strategisch Kader 2025-2026 is het kader voor alle activiteiten en standpunten van de NVVB. Jaarlijks zijn er onderwerpen die we vooraf zien aankomen, maar ook onderwerpen die niet te voorzien zijn, ons vakgebied raken en onze aandacht vragen. De NVVB hanteert een Strategisch Kader om per onderwerp specifiek te kunnen beoordelen in hoeverre het tot ons domein behoort, welke prioriteit het vraagt en binnen welke randvoorwaarden een advies erover of uitvoering ervan in beginsel moet vallen.

Naast het Strategisch Kader is er een financieel kader waarbinnen de werkzaamheden van de NVVB moeten worden uitgevoerd. Het financiële kader voor 2025-2026 wordt aangegeven in de begroting. Deze wordt tegelijkertijd met dit Strategisch Kader aangeboden aan de ALV.

Kwalitatief passende persoonsinformatievoorziening, identiteitsmanagement, organisatie van verkiezingen, en daarmee samenhangende excellente dienstverlening van gemeenten staan centraal in de positionering en belangenbehartiging van de NVVB. Uitgangspunt voor de NVVB is dat wet- en regelgeving – ook in relatie met Caribisch Nederland en in Europees verband – goed uitvoerbaar moet zijn.

2. De vereniging

De NVVB is in 1994 opgericht als rechtsopvolger van de Nederlandse Vereniging voor Ambtenaren van de Burgerlijke Stand (NEVABS, opgericht in 1933) en de Vereniging voor Bevolkingsboekhouding en Militaire Zaken (VBM, opgericht in 1937). Hiermee zijn ambtenaren in het domein Burgerzaken al meer dan 90 jaar verenigd.

De NVVB is in essentie een vereniging. Het ‘verenigen’, ondersteunen, verbinden, de onderlinge contacten en ‘de menselijke maat’ zijn essentiële maatstaven. Daar schuilt veel kracht in.

Met alle 342 (per 1 januari 2024) gemeenten als lid en ongeveer 1.350 individuele leden bereikt de NVVB heel Nederland. Ook dat is een constante factor van belang. Voor onszelf en voor onze ketenpartners. De NVVB vertegenwoordigt een bijzonder en belangrijk vakgebied. Dat wordt met de huidige technologische ontwikkelingen en samenhangende belangen ten aanzien van persoonsregistratie, identiteit en verkiezingen alleen maar belangrijker.

De NVVB wil slagvaardig opereren in een tijd waarin ontwikkelingen en communicatie steeds sneller gaan. We maken gebruik van de kennis en expertise van leden, die met behulp van digitale middelen makkelijker betrokken kunnen worden bij acute vraagstukken of complexe ontwikkelingen. Door nog meer en beter gebruik te maken van het NVVB Platform kan die betrokkenheid eveneens vergroot worden.

Voorop staat dat we aan het wezen van de vereniging vasthouden. Met de doelstellingen zoals opgenomen in onze missie, visie en statuten, en met een bestuurlijke inrichting die recht doet aan een democratische vertegenwoordiging en transparante invloed van de leden. Tegen deze achtergrond investeren we in de participatie, betrokkenheid en deskundigheid van onze leden, een professioneel verenigingsbestuur en –management, en een gemotiveerde en goed gefaciliteerde werkorganisatie.

3. Missie en Visie

Missie

De NVVB ondersteunt gemeenten bij hun verantwoordelijkheden op het gebied van Burgerzaken (persoonsinformatiemanagement, identiteitsmanagement, verkiezingen en daarmee samenhangende dienstverlening), zodat zij elke inwoner en ondernemer in Nederland een passende dienstverlening kunnen bieden.

Visie

Het is de ambitie van de NVVB om te bewerkstelligen dat er steeds betere dienstverlening van gemeenten op het vakgebied Burgerzaken aan de burger en het bedrijfsleven wordt gerealiseerd. Zij werkt aan die ambitie door de volgende activiteiten.

Adviseren

De NVVB adviseert gemeenten, individuele leden en publieke organisaties op de inhoudelijke thema's die van belang zijn om de dienstverlening in Nederland te verbeteren. Gemeenten worden direct geholpen door de kennis en expertise bij de NVVB.

Belangen behartigen

De NVVB behartigt de belangen van gemeenten. Om deze rol goed te vervullen, heeft de NVVB veelvuldig contact met haar achterban, de voor ons domein relevante ministeries en ketenpartners. Door proactief te handelen, streeft de NVVB naar maximale invloed aan de voorkant van ieder nieuw proces en bij veranderingen. Op deze wijze toetst de NVVB steeds tijdig de uitvoerbaarheid, kwaliteit en financiële haalbaarheid, adviseert daarover en doet voorstellen.

Verbinden

De NVVB verbindt gemeenten en individuele leden met elkaar en met relevante partners. De NVVB opereert verbindend in het veld van samenwerkingspartners. Hierbij staat de samenwerking tussen de publieke, private en wetenschappelijke sector centraal. De NVVB is een gewilde en betrouwbare partner voor andere (overheids)organisaties.

Ondersteunen

De NVVB ondersteunt gemeenten en individuele (gemeentelijke) leden. Het continu betrekken, bevragen, informeren en adviseren van de leden resulteert in een gedegen begrip van de gemeentelijke uitdagingen, en geeft de NVVB de mogelijkheid om gericht en op verschillende manieren gemeenten te ondersteunen. Dat gebeurt door mee te denken over complexe opgaven, maar ook door het aanbieden van diverse producten en diensten.

Vernieuwen

De NVVB helpt gemeenten en individuele leden te vernieuwen op persoonsinformatiemanagement, identiteitsmanagement, verkiezingen en daarmee samenhangende dienstverlening. De NVVB helpt gemeenten te innoveren op dienstverlening, want de samenleving vraagt om snelle aanpassing aan nieuwe wensen, omstandigheden en (technologische) mogelijkheden. Om hier goed op in te kunnen spelen, neemt de NVVB haar rol in met alle kennis en kunde aan de voorkant van deze veranderprocessen, zodat gemeenten sneller en beter kunnen innoveren. Hierbij staan te allen tijde kwaliteit, veiligheid, betrouwbaarheid en uitvoerbaarheid (proces-technisch, financieel en juridisch) centraal.

4. De scope van de NVVB

De NVVB benoemt wat zowel binnen als buiten de scope van onze vereniging valt. Aanleiding hiervoor zijn de steeds veranderende processen, wetgevingen en ontwikkelingen die op ons afkomen. Dit maakt het vakgebied van Burgerzaken interessant en dynamisch, maar leidt soms tot vraagstukken of bepaalde ontwikkelingen nou wel of juist niet bij de NVVB thuishoren. Het is belangrijk om dit goed inzichtelijk te krijgen, zowel voor onze leden als voor bestuur, adviescommissies, bureau als onze (keten)partners. Zo kunnen er keuzes worden gemaakt waar we aandacht aan besteden en onze capaciteit en kennis op inzetten.

In sessies met het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, commissievoorzitters en een vertegenwoordiging van het bureau wordt dit jaarlijks besproken. Van sommige onderwerpen is het meteen duidelijk dat ze binnen de 'scope van 'Burgerzaken' en dus de NVVB vallen. Voorbeelden: Burgerlijke Stand, BRP-bijhouding en -verstrekking, het vaststellen en vastleggen van identiteit en digitale identiteit, de uitgifte van paspoorten, NIK's en rijbewijzen en het organiseren van verkiezingen. Aanvullend daarop de daarmee samenhangende dienstverlening. We streven naast digitale excellentie ook naar excellentie in het menselijk contact (hostmanship). Dit sluit aan op de doelstellingen van de zogenoemde inclusieve samenleving.

Andere onderwerpen bevinden zich in een 'grijs gebied'. In sommige gemeenten worden die wel en in andere niet tot de 'scope van 'Burgerzaken' gerekend. Dat kan afhankelijk zijn van een gekozen dienstverleningsmodel, organisatorische inrichting, de omvang en financiële situatie van gemeenten, geografische aspecten of beschikbare expertise. Onderwerpen die niet onder de scope van burgerzaken vallen zijn bijvoorbeeld Common Ground, digitale inclusie en ENSIA. De komende jaren blijven we de onderwerpen die zich in een 'grijs gebied bevinden' aandacht geven om waar mogelijk aan de hand van casuïstiek de scope van de NVVB nader uit te kristalliseren.

5. Strategische uitgangspunten

De kern van dit Strategisch Kader 2025-2026 bestaat uit negen strategische uitgangspunten die generiek gelden voor wat de NVVB raakt en past binnen de hierboven omschreven scope. Ze zijn bedoeld om een coherent en consistent kader te creëren: wat voor het ene onderwerp geldt, geldt in beginsel ook voor het andere onderwerp. Daarnaast draagt het bij aan versterking van de focus op 'Burgerzaken' (doen waar we goed in zijn) en aan anderen overlaten wat niet tot die specifieke rol behoort. Het kader maakt toetsing van prioriteiten mogelijk en biedt tegelijkertijd meer flexibiliteit tijdens de looptijd van het Strategisch Kader op

basis van actualiteit. Het geeft de NVVB een herkenbaar profiel en scherpe positionering op haar vakgebied. Dit draagt bij aan een meer efficiënte en effectieve netwerkontwikkeling en waar nodig stakeholderanalyse. Het vertaalt zich ook naar de werkwijze van de organisatie. Een aandachtspunt is dat, gegeven deze uitgangspunten, de NVVB steeds alert en flexibel moet blijven richting haar doelgroep, gemeenten en omgeving en dat zij als algemeen beginsel ook hanteert dat aan eenmaal vastgestelde wet- en regelgeving in principe wordt meegewerkt ten behoeve van een optimale implementatie bij gemeenten. Dit past ook bij de plaats en rol van de NVVB in het bredere gemeentelijke domein.

De NVVB hanteert de volgende uitgangspunten voor haar strategische positionering en advisering ten aanzien van onderwerpen op het vakgebied Burgerzaken:

1. Identiteitsvaststelling en -vastlegging vinden plaats door gemeenten.

Een primaire taak binnen het Burgerzakendomein is het vaststellen en vastleggen van de identiteit van personen. De NVVB maakt zich sterk voor de positie van gemeenten hierin.

2. Aanvraag en afgifte van identiteitsmiddelen vindt plaats door gemeenten.

Vanuit de primaire taak van het vaststellen en vastleggen van identiteiten, is een tweede primaire taak de uitvoering van het aanvraag- en afgifteproces van ID-middelen. De NVVB streeft naar excellente dienstverlening en het voorkomen en bestrijden van ID-fraude.

3. Dienstverlening is waar mogelijk digitaal en persoonlijk waar dat noodzakelijk of gewenst is.

De dienstverlening binnen het Burgerzakendomein ontwikkelt mee met de digitalisering van het aanbod op veel andere terreinen, zowel in de publieke als in de private sector. Daarbij wordt telkens gekeken naar het beoogde doel. Dat doel is niet de digitalisering op zich, maar de winst voor de samenleving zonder verlies van kwaliteit. Ofwel het profijt en belang voor de burger in samenhang met de efficiency-voordelen voor de overheid.

4. Gemeentelijke dienstverlening is plaatsonafhankelijk.

De beschikbaarheid van diensten en producten van Burgerzaken is in beginsel niet gebonden aan de plaats waar personen wonen of ingeschreven staan of waar een rechtsfeit plaatsvindt. Alleen in gevallen waarbij dat noodzakelijkerwijs niet anders kan of bij de kans op fouten of fraude wordt hiervan afgeweken.

5. Processen zijn eenduidig en efficiënt ingericht.

De NVVB streeft naar uniforme processen voor alle gemeenten en de daarvoor in te zetten middelen. Daarmee kunnen kosten worden bespaard en eventuele veranderingen ook eenvoudig worden doorgevoerd. Samenwerkingsmogelijkheden

tussen gemeenten nemen hierdoor ook toe en voor burger en bedrijven zijn er geen verschillen als ze plaatsonafhankelijk zaken doen met gemeenten rond dezelfde processen. Er kunnen daarbij uitvoeringsverschillen bestaan tussen gemeenten op basis van specifieke lokale bijzonderheden, maar in beginsel zijn de processen in de basis voor elke gemeente gelijk.

6. Dienstverlening is eenvoudig en goed toegankelijk.

Alle dienstverlening voor burgers en bedrijven is toegankelijk, betrouwbaar en veilig. In verband daarmee vraagt de NVVB in haar advisering ook aandacht voor de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving.

7. Gemeenten bepalen voor de taakuitvoering zelf hoe en met wie zij intergemeentelijk samenwerken.

De kwaliteit van diensten en producten kan verhoogd c.q. geborgd worden door samenwerkingen waarbij kennis en kunde is geclusterd. De regie over de mate en vorm van samenwerking ligt bij de gemeenten zelf. De groei van intergemeentelijke samenwerking, ook in het domein Burgerzaken, vraagt erom goed gefaciliteerd te worden door de rijksoverheid, onder andere in de vorm van passende wet- en regelgeving.

8. Burgerzakenprofessionals zijn aantoonbaar bekwaam.

Het werk binnen het domein Burgerzaken is complex. De negatieve effecten van eventuele fouten en/of omissies, bijvoorbeeld bij de toepassing van (internationaal) personen- en familierecht, nationaliteitsrecht, de BRP en vaststelling en vastlegging van identiteiten kunnen groot zijn. De vakdeskundigheid, competenties en vaardigheden van de burgerzakenprofessional zijn van groot belang. Opleidingen en trainingen spelen in op die ontwikkeling. De NVVB streeft daarbij naar aantoonbaarheid van het gewenste niveau van vakdeskundigheid en competenties door erkende, onafhankelijke toetsing. Verworven vakdeskundigheid en competenties dienen tevens aantoonbaar op het gewenste peil gehouden te worden.

9. De Menselijke Maat staat centraal.

De NVVB streeft ernaar dat bij gemeenten burgers niet belemmerd worden door te complexe regels, door te weinig digitale vaardigheden of andere obstakels zoals een taalbarrière of fysieke ontoegankelijkheid. In de dienstverlening van gemeenten staat de mens centraal. Ons uitgangspunt hierbij is dat goede dienstverlening gebaat is bij 'regelruimte': handelingsperspectief om te doen wat in een specifiek geval nodig is.

6. Hoofdthema's

Persoonsinformatiemanagement

Omgaan met persoonsgegevens vraagt een groot besef van privacybescherming. Het domein Burgerzaken heeft het monopolie op de verzameling, registratie en verstrekking van de meest elementaire persoonsgegevens binnen de kaders van de wet. Daarbij heeft Burgerzaken te maken met een complex geheel aan wet- en regelgeving. Waarbij ook aan internationaal personen- en familierecht, nationaliteitsrecht en internationale verdragen getoetst moeten worden. De Basisregistratie personen (BRP) en de Burgerlijke Stand behoren tot de corebusiness van de NVVB.

Basisregistratie personen (BRP)

De grootste verzameling persoonsgegevens met de meeste gebruikers is de Basisregistratie Personen. Afdelingen burgerzaken zorgen ervoor dat de gegevens in de BRP accuraat zijn en dat de registratie en de verstrekking van persoonsgegevens conform de daartoe vastgestelde werkwijzen verloopt.

In het bijzonder zetten wij ons in voor:

De BRP in de basis

De NVVB zet zich ervoor in dat de BRP een weergave is van de werkelijkheid. Het in afwijking van de werkelijkheid feiten registreren ten behoeve van processen bij afnemers moet ingeperkt worden.

Toekomst BRP

De NVVB blijft in het kader van de toekomst BRP aandacht vragen voor dataminimalisatie en continuïteit (lifecycle management en cybersecurity) van alle relevante onderdelen van de BRP..

De NVVB houdt daarbij oog voor zaken die specifiek voor burgerzaken in hun rol van bijhouder relevant zijn.

Arbeidsmigranten

Met betrekking tot de registratie van arbeidsmigranten in de BRP zet de NVVB in op registratie zonder stapeling van werkzaamheden en taakverzwaring van afdelingen burgerzaken. De NVVB heeft daarbij oog voor het belang van registratie voor de arbeidsmigranten zelf en de overheid.

BRP straten

Wanneer de nieuwe structuur van de BRP straten is opgezet en naar verwachting

de achterstanden snel worden weggewerkt ontstaat er een nieuwe rol voor de NVVB. Wij denken mee met de uitvoering en, mede naar aanleiding van binnengekomen signalen, adviseren blijvend over het verhogen van de kwaliteit van opgemaakte persoonslijsten.

LAA

De NVVB ondersteunt bij de ontwikkeling van een toekomstbestendige aanpak met betrekking tot de LAA. Daarnaast vragen wij om het creëren van effectiviteit van signalen en beslissingen over de gevolgen van ineffectieve signalen.

Burgerlijke stand en BRP

De NVVB brengt het belang van snelle en veilige uitwisseling van gegevens tussen BRP en de Burgerlijke stand blijvend onder de aandacht.

Briefadressen

De NVVB denkt kritisch mee over oplossingen met betrekking tot toename van het aantal, de complexiteit van de afhandeling en het beheer van briefadresaanvragen en -registraties.

Verstrekken gezagsinformatie

De NVVB vraagt, gezien de nieuwe technologische ontwikkelingen, aandacht voor de verantwoordelijkheid van vastlegging in de BRP en verstrekking van gegevens over het gezag.

Zelfevaluatie

De NVVB zet zich in voor een realistische zelfevaluatie waarbij het doel van deze evaluatie wordt nagestreefd. We denken mee over de doorontwikkeling hiervan waarbij de nadruk ligt op het toetsen van noodzakelijke processen. Daarbij vragen wij aandacht voor verstrekking van instructies en informatiemateriaal aan gemeenten.

Personen- en familierecht

Rechtsfeiten die plaatsvinden in het leven van mensen leggen we vast in akten van de Burgerlijke Stand en in de BRP. Hierbij hebben te maken met een complex geheel van wet- en regelgeving, waarbij ook aan internationaal personen- en familierecht, nationaliteitsrecht en internationale verdragen getoetst moet worden.

Burgerlijke Stand

Het opmaken van akten die dwingende bewijskracht hebben van het rechtsfeit dat zij weergeven, is de belangrijkste taak van de ambtenaar van de Burgerlijke Stand (ABS). Bij de vervaardiging van akten ontleent de ABS het grootste deel van de

daarvoor benodigde gegevens aan de BRP. Daarmee zijn de Burgerlijke Stand en de BRP over en weer sterk met elkaar verbonden.

Tegen deze achtergrond blijft de NVVB actief het gesprek voeren, activiteiten organiseren en stimuleren over de toekomst en meer efficiënte en effectieve inrichting van de Burgerlijke Stand en de BRP.

Digitalisering Burgerlijke Stand

De NVVB blijft pleiten voor een op zichzelf staande algehele digitalisering van de Burgerlijke Stand, waardoor akten digitaal opgemaakt en opgeslagen worden en digitaal toegankelijk zijn. De NVVB heeft hierop een visie ontwikkeld. Een eerste mijlpaal, en tevens een Europese verplichting in de nabije toekomst, is het digitaal beschikbaar stellen van afschriften en uittreksels uit de burgerlijke stand. De NVVB is van mening dat dit zo snel mogelijk gerealiseerd moet worden.

Huwelijk en geregistreerd partnerschap

De Burgerlijke Stand speelt een rol bij de (ceremoniële) wensen van burgers als zij een huwelijk of geregistreerd partnerschap met elkaar willen aangaan. De NVVB heeft daarbij oog voor maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende behoeften en wensen. We staan hierbij wel voor juiste uitvoering van wet- en regelgeving. Daarbij is de afbakening voor wat de rol van Burgerzaken is of kan zijn ook een onderwerp.

Ingehuurde ABS

Wat betreft de ingehuurde ABS vindt de NVVB dat er een oplossing moet komen, waarbij gemeenten deze binnen de kaders van de wet formeel volledig kunnen inzetten om alle ABS taken daadwerkelijk te kunnen uitvoeren.

Gezag

De NVVB blijft de uitvoerbaarheid van regels rondom het gezag vooropstellen. De NVVB is nauw betrokken bij de impactanalyse meerouderschap en meerpersoonsgezag vanuit de VNG. Door de invoering van gezag van rechtswege bij erkenning is het onderwerp gezag actueel geworden. De regels met betrekking tot het vaststellen van gezag zijn erg complex.

Schijnerkenningen en schijnhuwelijken

Het wettelijke kader voor het aanpakken van schijnerkenningen en schijnhuwelijken is op dit moment niet toereikend. De NVVB pleit voor betere wet- en regelgeving.

Nationaliteit “onbekend”

De NVVB blijft pleiten voor het verder voorkomen en verminderen van de registratie van de nationaliteit “onbekend”. Door inwerkingtreding van de Wet vaststellingsprocedure staatloosheid is het mogelijk voor mensen hun staatloosheid te laten vaststellen door de rechter. In de BRP mag nog maar in een beperkt aantal gevallen staatloos worden geregistreerd. Door het besluit evidente staatloosheid kan in de BRP bij staatloosheid echter niet in alle gevallen staatloos worden geregistreerd,

Identiteitsmanagement

De ID-vaststelling en -vastlegging van burgers is een kerntaak van burgerzaken. Hierbij behoren onder andere de initiële, fysieke ID-vaststelling, (gekoppeld aan) digitale identiteit, het aanvragen en uitreiken van reisdocumenten en rijbewijzen en de bewustwording en bestrijding van identiteitsfraude.

ID-vaststelling

- De NVVB is van mening dat het vaststellen én vastleggen van de identiteit van burgers moet blijven plaatsvinden bij en door de gemeenten door aantoonbaar gecertificeerde medewerkers. Hiervoor houden wij het ID-protocol, bestemd voor Burgerzakenmedewerkers en -managers, actueel.
- Wij informeren onze leden waar mogelijk over de noodzakelijke lopende ontwikkelingen in diverse projecten rondom identiteitsmanagement en innovaties in processen die betrekking hebben op ID-vaststelling.
- De NVVB is voorstander van een uniform normenkader voor alle ID-middelen. Wij zijn de afgelopen jaren actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van het normenkader voor fysieke en digitale ID-middelen. Ook de komende jaren zullen wij hierbij actief betrokken blijven middels het ondersteunen van de uitvoering van *peer reviews* ((externe) collegiale toetsing).
- Het standpunt van de NVVB is dat we blijven streven naar een uniform proces voor de burgers bij het aanvragen van ID-middelen. Onder ID-middelen verstaan we: het paspoort, NIK, rijbewijs, DigiD en digitale identiteit.

Ontwikkelingen biometrie

- Wij zijn van mening dat innovatieve ontwikkelingen zoals modernisering afname biometrie meer aandacht moeten krijgen. In het proces van identiteitsvaststelling en -vastlegging is van groot belang dat gemeenten aan de balie een kwalitatief hoogstaande digitale opname van het gezicht kunnen maken, die opgenomen wordt in de chip op een identiteitsdocument.
- Hierbij streven wij naar een effectieve en efficiënte inrichting van de daarvoor te gebruiken apparatuur, zodat één systeem voor meerdere doeleinden wordt ingezet: zowel voor reisdocumenten als voor rijbewijzen. Om deze processen adequaat te kunnen inrichten en organiseren vinden wij dat er bij gemeenten bij zoveel mogelijk balies een camera moet komen waarmee een digitale opname gemaakt kan worden.
- Multifunctioneel gebruik van deze camera's, waarbij ze ook gebruikt kunnen worden om documenten te scannen en te beoordelen op de echtheidskenmerken, heeft onze sterke voorkeur. Wij blijven hier de komende periode veel aandacht voor vragen bij de verantwoordelijke ministeries en onze

ketenpartners. Voor de bekostiging van dit alles gaat de NVVB in samenspraak met de VNG in gesprek met de verantwoordelijke ministeries.

Digitale identiteit en elektronische identificatiemiddelen (eID)

- Wij willen een veilige koppeling tussen de fysieke en digitale identiteit. De komende jaren gaan we veel tijd besteden aan de ontwikkelingen op het gebied van de digitale identiteit. De NVVB wil gemeenten zo goed mogelijk vertegenwoordigen en informeren over eventuele veranderingen. Samen met de VNG en VNG Realisatie wil de NVVB een goede beproeving van het proces voor vaststelling van de identiteit en hoe dit proces versterkt dient te worden.
- De NVVB wil wijzigingen in het proces voor vaststelling van de Identiteit en de koppeling tussen fysieke en digitale identiteit beproefd hebben en zoekt daarvoor actief de samenwerking met VNG en VNG realisatie.
- De Wet digitale overheid heeft als doel het regelen van het veilig en betrouwbaar kunnen inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij de (semi-)overheid, door een hogere mate van betrouwbaarheid van elektronische identificatiemiddelen (eID). Wij informeren onze leden over ontwikkelingen en consequenties voor de balieprocessen.
- Een van de gevolgen van de inwerkingtreding van de Wet digitale overheid is dat burgers op termijn moeten kunnen gaan inloggen met DigiD Hoog. VNG-realisatie zal een impactanalyse uitvoeren waarbij onder andere de Pin Reset procedure onder de loep genomen wordt. De NVVB zal door VNG-realisatie worden betrokken bij deze impactanalyse en zal op de hoogte worden gehouden van ontwikkelingen op dit gebied.

Digitale identiteit: Europese ontwikkelingen

In het kader van eIDAS zijn de EU-lidstaten verplicht om eind 2026 een EU digitale ID wallet aan te bieden aan hun inwoners. Wij volgen deze Europese ontwikkelingen op de voet. Waar EU-regelgeving van invloed is op het werk van Burgerzaken hebben we hierover nauw contact met de VNG.

Reisdocumenten

Er lopen de komende jaren diverse technologische ontwikkelingen in het kader van VRS en het aanvraagproces van reisdocumenten aan de balie. Zo wordt in de komende jaren het ReIS Aanvraag Portaal (RAP) geïmplementeerd en het RAAS uitgefaseerd en lopen er onderzoeken naar de (technologische) ontwikkeling van live-enrolment. Wij vertegenwoordigen gemeenten bij deze ontwikkelingen, denken mee en toetsen aan het Strategisch Kader van de NVVB. Daarover hebben we nauw en goed contact met de RvIG. Lopende en nieuwe ontwikkelingen worden in

samenwerking met alle betrokken partijen getoetst op impact voor en uitvoerbaarheid bij gemeenten.

Rijbewijzen

- Met betrekking tot het digitaal aanvragen van rijbewijzen lopen diverse (technologische) ontwikkelingen rondom het aanvraagproces van rijbewijzen en het uitfaseren van de NRD backofficestation die aan het einde van hun levenstermijn zijn en vervangen dienen te worden. De NVVB vertegenwoordigt gemeenten bij de ontwikkelingen in het kader van het rijbewijsproces. Wij denken mee over innovatieve mogelijkheden en toetsen deze aan het Strategisch Kader van de NVVB. Nieuwe ontwikkelingen worden in goede samenwerking met VNG en VNG-realisatie tijdig getoetst op uitvoerbaarheid.
- De eerste afgifte van een rijbewijs betreft tevens de koppeling van persoonsgegevens aan fysieke kenmerken van de houder. Er bestaat nog geen register waarin identiteiten zijn vastgelegd om daarmee de identiteit van een aanvrager te verifiëren. De bedoelde koppeling zal daarom ergens in het aanvraagproces moeten plaatsvinden. Wij vinden dat dit een kerntaak van Burgerzaken is. De NVVB voert hierover het gesprek met ketenpartners.
- Vanwege de centrale rol die identiteitsvaststelling ook bij het aanvraag- en afgifteproces van het rijbewijs speelt, is de NVVB van mening dat in het proces van aanvraag en afgifte van rijbewijzen minimaal één contactmoment bij de gemeente moet blijven.

Maatregelen ter voorkoming van identiteitsfraude

- Naar aanleiding van fraudegevallen in het reisdocumentenproces bij gemeenten zijn vanaf de zomer 2022 meerdere Kamerbrieven gepubliceerd waarin (de voortgang van) maatregelen zijn opgenomen om op korte, middellange en lange termijn het aanvraag- en uitgifteproces robuuster te maken. Binnen het traject Verbeteren Reisdocumenten Stelsel (VRS) zijn diverse onderdelen zoals RPS en het Basisregister Reisdocumenten al gerealiseerd. De NVVB is en blijft hier nauw bij betrokken.
- Aangezien de Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI) te maken heeft met de identiteitsvaststelling en het voorkomen van ID-fraude zijn er veel ketenpartners en gemeenten bij betrokken. De NVVB blijft de verbindende rol spelen tussen de ketenpartners en gemeenten op landelijk niveau. Om deze reden blijven we actief lid van de Landelijke Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (LWTI).
- De NVVB is van mening dat in het kader van adequaat identiteitsmanagement, waarbij fraudebestrijding een prominent onderwerp is, medewerkers Burgerzaken aantoonbaar gecertificeerd moeten zijn, daarvoor in het bezit

moeten zijn van diploma's uit het diplomastelsel Burgerzaken en periodiek moeten aantonen dat de vereiste vakdeskundigheid nog actueel is. Door BZK wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om deze certificering structureel in te bedden. De Publieksacademie doet in opdracht van BZK onderzoek naar de startkwalificaties van de rollen in het uitgifteproces.

Verkiezingen

We zetten ons in voor een transparant, controleerbaar en uitvoerbaar verkiezingsproces voorzien van voldoende financiële middelen. De NVVB hecht er veel waarde aan om vanaf het begin betrokken te zijn bij het opstellen van wet- en regelgeving zodat deze getoetst kan worden op uitvoerbaarheid.

Dat doen we door onze deelname aan het bestuurlijk overleg, strategisch ketenberaad, operationeel ketenoverleg, adviescommissies en deelname aan diverse begeleidingsgroepen. De gezamenlijke verkiezingsagenda 2030 is daarbij leidend in onze voortdurende inspanningen om het verkiezingsproces te verbeteren.

In het bijzonder zetten wij ons in voor:

Nieuw model stembiljet

Wij pleiten ervoor zo spoedig mogelijk het nieuwe stembiljet landelijk in te voeren. Om het tellen van de stemmen nog verder te vergemakkelijken en een betrouwbare uitslag te bevorderen, zetten wij ons in om zo snel mogelijk te starten met het experimenteren met elektronisch tellen van het nieuwe stembiljet.

Evaluatie Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen (NPVV)

Wij dringen erop aan om zo snel mogelijk te starten met de evaluatie van de NPVV. De NPVV is ingevoerd om de transparantie en controleerbaarheid van het verkiezingsproces te verbeteren. De NPVV zorgt er ook voor dat er extra stappen gezet moeten worden in de vaststelling van de uitslag. De evaluatie dient ervoor om het beoogde effect van de NPVV te beoordelen, namelijk of het vergroten van het vertrouwen in de verkiezingsuitslag, de transparantie en controleerbaarheid, worden bereikt. Dit ook in relatie tot de uitvoeringslast voor gemeenten.

Rol Centraal Stembureau (CSB) bij GR26

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 vervullen gemeenten voor het eerst de rol van CSB onder de regels van de NPVV. De NVVB kijkt samen met de Kiesraad op welke manier deze rol het beste uitgevoerd kan worden en welke ondersteuning noodzakelijk is

Digitalisering

Wij blijven ons inzetten voor verdere digitalisering van (onderdelen) van het verkiezingsproces, omdat dit wenselijk is om de benodigde vernieuwingen in het verkiezingsproces te realiseren en de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren.

Dubbele verkiezingen

Wij vragen nadrukkelijk aandacht voor de uitvoeringslast van een dubbele verkiezing voor de ambtelijke organisatie en de stembureauleden/tellers. Zoals bij de provinciale staten- en waterschapsverkiezingen die gelijktijdig worden

gehouden, maar daarnaast ook voor (lokale) referenda die vaak op een verkiezingsdag gehouden worden.

Actualisering gezamenlijke verkiezingsagenda

De NVVB neemt deel aan de gezamenlijke verkiezingsagenda waarin alle nieuwe wetgevingstrajecten zijn opgenomen en waar wij ons inzetten op het bewaken van de afgesproken invoeringstermijn, uitvoerbaarheid en het voorkomen van een stapeling van te veel nieuwe wet- en regelgeving.

Vernieuwd gezamenlijk actieplan toegankelijk stemmen

De NVVB neemt deel aan het opstellen van het vernieuwde actieplan dat aansluit bij de verkiezingsagenda 2030, waarin o.a. staat dat toegankelijkheid van verkiezingen voor alle kiezers van wezenlijk belang is.

Nieuwe rol Kiesraad

De Kiesraad heeft meer bevoegdheden gekregen. De Kiesraad gaat kwaliteitsstandaarden ontwikkelen en komen tot een samenwerkingsplan waarin de hoofdlijnen van de ketensamenwerking worden vastgelegd. De NVVB bewaakt hierbij de uitvoerbaarheid van het verkiezingsproces en de gemeentelijke autonomie.

7. Producten en diensten

Nieuwe medewerkers Burgerzaken en register

In 2022 is de noodklok geluid over de bezetting bij afdelingen Burgerzaken in Nederland. Hiervoor heeft de NVVB in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een wervingscampagne opgezet, waarna diverse medewerkers zijn opgeleid. Uit een in 2024 gehouden enquête blijkt dat de meeste afdelingen burgerzaken geen problemen meer hebben met de bezetting aan de balie. Er is nog wel een probleem met de specialistische functies in de backoffice bij gemeenten.

De NVVB werkt aan diverse vervolgstappen om gemeenten op personeelsvlak en op kennisniveau te kunnen ondersteunen. Dit onder voorbehoud van daarvoor te verkrijgen subsidie van BZK.

Eén van de ontwikkelingen hiervoor is een register van medewerkers Burgerzaken, waardoor het voor gemeenten duidelijk is welke medewerkers beschikbaar én aantoonbaar opgeleid zijn. Eind 2023 is het register opengesteld voor de medewerkers die de Startersmodule (B0) en/of de Module Identiteit en Identiteitsdocumenten (B1a) met succes hebben behaald.

NVVB PublieksAcademie

In 2021 zijn de herziene diplomalijnen van het diplomastelsel geaccrediteerd volgens het EQF (European Qualifications Framework) systeem. De basisopleidingen zijn ingeschaald op NLQF-4 (vergelijkbaar met mbo-4 niveau) en de specialistenopleidingen zijn ingeschaald op NLQF-6 (hbo-niveau). Vanaf oktober 2021 kunnen NLQF-4 examens gedaan worden. Vanaf januari 2022 kunnen NLQF-6 examens gedaan worden.

In 2025/2026 wordt onderzocht of er elementen aan het opleidings-/examenpakket kunnen en/of moeten worden toegevoegd, zoals bijvoorbeeld een Leergang Verkiezingsmanagement. Ook praktische aspecten van examens (locaties, inschrijving, e.d.) en de kosten worden onderzocht. Daarnaast gaan we de komende jaren onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is hoe het recent ontwikkelde register van gecertificeerde medewerkers Burgerzaken verder kan worden doorontwikkeld om optimaal aan te sluiten op de mogelijkheid tot het verplicht stellen van certificering. Dit kan ondersteunend zijn voor het beheer en toezicht op de eventuele verplichte certificering van medewerkers Burgerzaken.

Ook krijgen wij vaker het verzoek van leden of de NVVB, naast de opleidingen ID-documenten, ook opleidingen kan gaan geven op de andere vakgebieden. De reden hiervan is dat opleidingen bij reguliere opleiders vaak geannuleerd worden in verband met te weinig deelnemers. Gevolg hiervan is dat medewerkers dan vaak een half jaar moeten wachten voordat er weer een opleiding plaatsvindt (als die dan wel doorgaat). Dit onderwerp zal in 2025 binnen het bestuur worden besproken om hier een standpunt over in te nemen.

‘Team van de Toekomst’

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. Dit betekent dat er van de gemeente steeds meer flexibiliteit, snelheid en resultaat wordt verwacht. Dit alles heeft consequenties voor de organisatie en medewerkers. De gemeentelijke organisatie zal meer procesgericht werken en heeft behoefte aan goed opgeleide, taakvolwassen en gemotiveerde medewerkers die beschikken over competenties als eigenaarschap, samenwerken en als host fungeren van en voor de lokale gemeenschap. Elke gemeente wil de inwoner snel en vooral goed helpen. De NVVB organiseert op diverse organisatieniveaus bijeenkomsten om gemeenten te informeren over het Team van de Toekomst-traject. Dit doen we samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Onder de (werk)naam ‘Team van de Toekomst’ biedt de NVVB hulp aan gemeenten met de opstart van een Team van de Toekomst-traject. Dit programma helpt gemeenten om de veranderingen in de gevraagde dienstverlening het hoofd te kunnen bieden. Een andere doelstelling van het programma Team van de Toekomst is dat medewerkers een individueel traject krijgen vanuit hun eigen

gemeente op het gebied van professionaliseren in of bewegen buiten hun huidige werkgebied.

Naast de aandacht voor de personele aspecten is er ook meer aandacht voor de hulpmiddelen en systemen die het werk van de medewerkers Burgerzaken kunnen ondersteunen.

Werkprocessen Burgerzaken

De NVVB-Werkprocessen Burgerzaken is een geregistreerd product van de NVVB waarvan ruim 120 gemeenten gebruik maken en een abonnement op onderhoud hebben. Het product wordt in een modernere tool beheerd en continue up-to-date gehouden.

Adviesbureau NVVB

Voor casuïstische vragen en kwesties die zo specifiek of vakspecialistisch zijn, dat er behoefte is aan advisering en ondersteuning, kunnen gemeenten terecht bij het Adviesbureau NVVB. De gemeente Amsterdam voert deze taak voor de NVVB uit.

NVVB Platform

Het NVVB Platform heeft inmiddels meer dan 3.800 deelnemers. Daarmee is het Platform dat sinds medio 2020 bestaat een groot succes. Voor de komende jaren blijft het platform in een behoefte voorzien.

In de open groepen treffen deelnemers elkaar op verschillende onderwerpen en worden ervaringen uitgewisseld en discussies gevoerd. In de gesloten groepen worden de deelnemers na toestemming van de beheerder toegelaten. Het streven is om het platform in de komende jaren meer in te zetten om zo onze leden actiever te betrekken bij de vereniging. De adviescommissies zullen meer worden gestimuleerd gebruik te maken van de functionaliteiten van het platform en van de deskundigheid van de op het platform actieve leden van de NVVB.

Het platform heeft een andere rol en functie dan die van het Adviesbureau NVVB. Voor casuïstische vragen en kwesties waarvoor, namens de NVVB, specifiek deskundig advies nodig is blijft het Adviesbureau NVVB het meest aangewezen kanaal.

Internationale belangenbehartiging

Koninkrijksplatform voor Caribische Burgerzaken (KCB) voorheen PIVA

De NVVB participeert al vele jaren in het KCB-platform (overlegstructuur tussen Caribisch Nederland, de Caribische landen en Nederland) om de benodigde veranderingen op het gebied van Burgerzaken vorm te geven, te ontwikkelen en ondersteunen.

Het PIVA-platform (platform Persoons InformatieVoorziening Antillen) is in 1999 opgericht om de kwaliteit van de bevolkingsadministratie te waarborgen door samenwerking tussen de eilanden en Nederland. In de afgelopen 25 jaar heeft het

zich ontwikkeld tot een platform dat zich richt op diverse aspecten van Burgerzaken. De nadruk blijft liggen op het verbeteren van de kwaliteit door samenwerking. De afgelopen jaren werd steeds duidelijker dat niet alleen de bevolkingsadministratie, maar ook de andere thema's Burgerzaken aan de orde kwamen. Zo werd ook steeds meer gesproken over het paspoortproces, identiteitsfraude, opleidingen, naturalisatie/optie, adresregistratie, etc. Het is naar een Burgerzaken breed overleg gegroeid. Om deze reden is de naam PIVA is gewijzigd in KCB (Koninkrijksplatform voor Caribische Burgerzaken).

We hebben er notie van dat er verschillen zijn tussen de situatie in Europees Nederland, de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius, Saba) en de CAS-landen (Curaçao, Aruba, Sint Maarten). Hierom is het goed dat we structureel zaken afstemmen en situationeel proberen tot zo goed mogelijke oplossingen in de uitvoering te komen,

Sinds 2024 zijn alle zes de eilanden lid geworden van de NVVB, en is de nieuwe afdeling CASBES van de NVVB opgericht. Tevens is de voorzitter van de afdeling CASBES lid geworden van het Algemeen Bestuur NVVB. Ook is een adviescommissie CASBES ingericht. De NVVB vindt het vanuit politiek-bestuurlijk oogpunt ook van bijzonder belang om hiermee de verbinding nog verder te versterken met de Caribische collega's.

EVS

De Europäischer Verband der Standesbeamtinnen und Standesbeamten (EVS) richt zich op (internationaal) personen- en familierecht, nationaliteitsrecht, document- en identiteitsfraude, bescherming van persoonsgegevens en (persoons)gegevensuitwisseling.

De activiteiten bestaan uit kennisuitwisseling, rechtsvergelijking, advisering en inbreng van de uitvoeringspraktijk bij Europese instituties wat betreft Europese regelgeving. Een belangrijke taak ligt in de advisering en uitvoeringspraktijk met betrekking tot de digitale agenda van de EU, waar het de uitwisseling van persoonsgegevens en identiteitsvraagstukken betreft. Daarnaast tracht de EVS vanuit zijn positie de harmonisatie van wet- en regelgeving op het gebied van personen- en familierecht te bevorderen.

De deelnemende landen zijn op dit moment: België, Duitsland, Estland, Italië, Letland, Nederland, Polen, Slovenië en Slowakije.

De zogenoemde presidency – vrij vertaald 'het dagelijks bestuur' van de EVS – wordt op dit moment gevormd door België, Italië en Nederland. De voorzitter van de NVVB is sinds juni 2018 President van de EVS. Vanuit die positie willen we onze invloed aanwenden voor de belangenbehartiging in Europa.

In 2025 organiseert de NVVB het volgende EVS-congres in Nederland. Dit zal plaatsvinden op de SS Rotterdam en is het jubileumcongres in verband met het 25-jarig bestaan van de EVS.

